

OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 12:00 uur d.d. **8 mei 2020** – 12:00 uur d.d. **11 mei 2020**

(SZW) | Met input van VWS, RIVM, J&V, BZ, FIN, BZK, IenW, OCW, SZW, EZK, LNV en DEF

10.2e

NB: de ringen staan onderaan

Samenvatting

- Het is de dag van de versoepeling van maatregelen. De media-aandacht gaat uit naar het opstarten van basisscholen, speciaal onderwijs, bibliotheken en de meeste contactberoepen zoals kappers. De eerste kappers gingen al om middernacht open. De meeste zwembaden zijn nog niet klaar om vanaf vandaag al open te gaan. Zij werken samen met gemeenten nog aan het implementeren van hun protocol.
- Vanuit verschillende invalshoeken is aandacht voor de heropening van de basisscholen en hoe dat leraren, ouders en leerlingen voor uitdagingen stelt. Er is irritatie over scholen die de richtlijnen niet volgen en geen hele, maar halve dagen lesgeven. Onder leraren en ouders bestaan soms zorgen over gezondheidsrisico's. Minister Slob sluit een verdere versoepeling niet uit, maar waarschuwt ook dat het mogelijk is dat weer minder ruimte wordt geboden als blijkt dat de situatie onverantwoord is.
- Veel aandacht gaat uit naar het verdwijnen van de ontslagboete bij het tweede NOW-steunpakket. FNV vreest massaontslagen als bedrijven ondanks compensatie van de loonkosten toch mensen mogen ontslaan. Volgens FNV schiet de staatssteun zijn doel, baanbehoud, voorbij. De vakbond zegt nu te zien dat veel flexwerkers zijn ontslagen en dat bedrijven ondanks steun om loonoffers vragen. Werkgevers willen van de boete af, omdat zij ontslag soms noodzakelijk achten om te overleven.
- Vandaag start in 25 verpleeghuizen een proef waarbij ouderen weer bezoek mogen ontvangen. Het gaat om één vaste bezoeker per bewoner die onder strikte voorwaarden mag langskomen. Uit de test moet blijken hoe het besmettingsrisico zo klein mogelijk gehouden kan worden. Bij succes kan vanaf 25 mei weer beperkt bezoek plaatsvinden.
- Ruim 15% van ondernemend Nederland verwacht dat het voor hun bedrijf einde oefening is als de coronacrisis langer dan twee maanden gaat duren. 31% verwacht om te vallen als de crisis langer dan drie tot zes maanden duurt, aldus een CBS-onderzoek.

Karakterisering berichtgeving

- Langzaam lijkt meer ruimte te komen voor 'ander nieuws' naast berichtgeving over corona.
- Veel media besteden aandacht aan de heropening van de basisscholen. Kranten plaatsen interviews met leraren, leerlingen en ouders over de situatie. Er is ook aandacht voor scholen die tegen de richtlijnen in, halve dagen les geven. In het kader van de opening van basisscholen is ook aandacht voor de vraag hoe besmettelijk kinderen zijn. Onder wetenschappers woedt daarover nog een discussie.
- Aandacht ook voor de resultaten van onderzoek van het CBS, KvK, EIB, MKB-Nederland en VNO-NCW. Bijna de helft van de niet-financiële bedrijven vreest voor het voortbestaan als de coronacrisis langer dan een halfjaar aanhoudt. Ook weer toenemende media-aandacht voor de economie 'na de crisis'.
- Veel aandacht voor een aantal details van het tweede NOW-steunpakket die bekend zijn gemaakt. De media schrijven vooral over de aankondiging dat ondernemers die gebruik gaan maken van het NOW-steunpakket mensen mogen ontslaan. Dit tot ongenoegen van FNV dat 'massaontslag' vreest.

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)

Schade

- Bijna 80% van de ambachtelijke bakkers voelt de impact van de sluiting van de horeca. Ruim 62% van de bakkers boekt dit voorjaar gemiddeld 32% omzetverlies. Dat blijkt uit een enquête van de Nederlandse Brood- en banketbakkers Ondernemersvereniging NBOV.
- Zo'n 70% van de transporteurs heeft last van de coronacrisis. Het omzetverlies komt uit op een gemiddelde van 30% in vergelijking met dezelfde periode in 2019. Dat blijkt uit het derde corona-onderzoek van TLN.
- De touringcarsector doet een noodkreet: 40% van de bedrijven dreigt failliet te gaan door het wegvallen van onder andere het toerisme.

- CBS-cijfers tonen een behoorlijke daling van de Nederlandse bloemen-, planten-, bollen- en bomenexport. De waarde van de sierteeltexport kwam in maart bijna een kwart lager uit dan vorig jaar.
- De gemeente Den Haag verwacht door de coronacrisis een prijsstijging in het OV.
- Olie-tankers kunnen hun lading niet kwijt in de havens van Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen.

Scenario's

- Een Vandaag-enquête toont dat de helft van de OV-gebruikers geen mondkapje wil gaan gebruiken.
- Door de recessie dreigt op de iets langere termijn blijvende schade voor de economie. De arbeidsmarkt kan er langdurig de gevolgen van ondervinden, de bedrijfsinvesteringen komen onder druk en het aantal zombiebedrijven neemt verder toe, zeggen economen in het FD.
- Bijna de helft van de niet-financiële bedrijven vreest voor het voortbestaan als de coronacrisis langer dan een halfjaar aanhoudt. Als de crisis langer dan een jaar duurt, verwacht 60% dat het doek valt. Dat melden CBS, KvK, EIB, MKB-Nederland en VNO-NCW op basis van onderzoek.

Informatiebehoefte

Zorg

- Stichting IMtest geeft op basis van de eerste resultaten van een grote immuunttest in het Limburgse Kessel aan dat het percentage van mensen met antistoffen heel hoog is. Voorzitter Dorien van Doorn wil en kan het exacte percentage nog niet geven, omdat pas 500 mensen uit de regio Peel en Maas zijn getest.
- Het Brabantse bedrijf Expandable Health-care levert sinds twee maanden tientallen zeecontainers met CT-scanners voor het opsporen van coronapatiënten. Onder meer de Engelse gezondheidsdienst NHS maakt er gebruik van. Ook Nederlandse ziekenhuizen hebben scanners gekocht. Met de CT-scanners worden gedetailleerde foto's gemaakt van de longen om in een vroeg stadium een ontsteking op te sporen.

Onderwijs

- Verschillende media hebben aandacht voor de heropening van de scholen vanuit het oogpunt van ouders. Het wacht een logistieke uitdaging. Hoe dat er precies uit ziet, verschilt per situatie met kinderen die soms wel en soms niet naar school kunnen en met scholen die het onderwijs zelf mogen organiseren.
- De Algemene Vereniging van Schoolleiders meldt aan BNR Nieuwsradio dat scholen gemiddeld zo'n drie leraren moet missen vanwege corona. Dit blijkt uit een peiling van voor het weekend. Hoe die tekorten moeten worden opgelost is voor schoolleiders een groot vraagstuk.

Arbeidsmarkt

- Het UWV heeft al 2 miljard euro uitgekeerd aan bedrijven die loon-steun nodig hebben. De bedrijven die steun krijgen, verwachten een omzetsdaling van gemiddeld 70% en hebben samen 1,8 miljoen mensen in dienst. In totaal hebben 121.000 bedrijven zich gemeld voor NOW, 110.000 kregen steun.
- Op Bonaire, Sint-Eustatius en Saba hebben tot zaterdag 9 mei 3831 bedrijven gebruikgemaakt van de tegemoetkoming voor loonkosten, de regeling die de Nederlandse overheid heeft ingesteld. 96% is goedgekeurd. Dit om ontslagen te voorkomen, melden verschillende media.
- Uit een enquête van FNV Zelfstandigen blijkt dat zzp'ers heel verschillend oordelen over de wijze waarop hun gemeente de steunregeling voor zelfstandigen uitvoert. Ongeveer de helft van de ondervraagden is positief, 30% is negatief en de rest is neutraal. De verschillen in tevredenheid lijken vooral te komen door de snelheid van betalingen van de gemeenten. Dat de snelheid van betalingen verschilt, komt omdat niet alle gemeenten op hetzelfde moment zijn begonnen met het verwerken van de aanvragen en de ene gemeente bij de aanvraag meer informatie opvraagt dan de andere.

Sport

- Vertegenwoordigers van de vechtsport, krachtsport en fitnessbranche hebben de ministers De Jonge, Van Rijn en Wiebes via een brandbrief om 'zicht op overleving' gevraagd. NL Actief dreigt een kort geding aan te spannen als er niet meer perspectief komt voor sportscholen en fitnessclubs.
- De meeste zwembaden zijn nog niet klaar om vanaf vandaag open te gaan. Ze hebben meer tijd nodig om in overleg met gemeenten uit te zoeken hoe ze het protocol van de Vereniging Werkgevers in Zwembaden

en Zwemscholen (WiZZ) kunnen navolgen. Zwembaden benoemen de problemen: niet alle zwembaden hebben dezelfde plattegrond en bij de één is 1,5 meter afstand houden makkelijker dan bij de ander. Daarnaast hebben zwembaden de afgelopen weken het water af laten koelen om energie te besparen. Niet alle baden bereiken vandaag de standaardtemperatuur van 28 graden.

Bedrijfsleven

- De overheid moet volgens MKB-Nederland met een fonds komen om ondernemers te helpen die nu met hun bedrijf willen stoppen. Dat zou nu veel te moeilijk zijn zonder in de schulden te raken.

Veiligheid

- De politie rukt vaker uit voor overlast door verwarde personen of zwervers. Door de coronamaatregelen hebben zij vaker geen zorg, dagbesteding of begeleiding meer.
- Aandacht bij BNR voor de vraag of je aansprakelijk bent als je coronaklachten verzwijgt.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Algemeen publiek

- De 25 veiligheidsregio's blikken terug op een rustige Moederdag. In sommige winkelgebieden was het wel druk, maar minder dan op zaterdag en de regels werden goed nageleefd. Ook in de natuurgebieden was het niet druk, op enkele uitzonderingen na. Daar zorgde de drukte echter niet voor problemen.
- Gemeente Tilburg heeft dit weekend vier poorten in de binnenstad geplaatst met instrumenten die de drukte in het centrum meten. De gemeente gebruikt de cijfers om bezoekersstromen beter te reguleren en communiceert de drukte met een virtueel stoplicht op de website [Centroftilburg.com](https://www.centroftilburg.com), waarbij het groene licht wijst op de daluren en het rode licht waarschuwt voor topdrukke.
- De druktemeter van gemeente Breda is de afgelopen dagen 3.000 keer geraadpleegd. Door een WhatsApp bericht te sturen, weet de je of het 'licht' voor een bezoek aan het centrum op groen, oranje of rood staat. De gegevens komen van toezichthouders, camerabeelden en gegevens over drukte in parkeergarages.

Arbeidsmarkt

- CNV-voorzitter Piet Fortuin is verbijsterd dat Koninklijke Horeca Nederland het overleg over de arbeidsvoorwaarden tijdens de coronacrisis heeft opgeschort. KHL vond dat er te weinig stappen werden gezet. Fortuin is bereid om de onderhandelingen te hervatten, maar dan moet het initiatief van KHN komen.
- Het kabinet wil met werkgevers aan tafel om afspraken te maken om van thuiswerken een blijvertje te maken. Als mensen weer naar het werk mogen dan zullen meer mensen de auto pakken in plaats van het OV. Verkeersexperts waarschuwen voor ongekende drukte op de weg als we ons niet aanpassen.
- In een paginagrote krantenadvertentie roepen drie ondernemers (Van den Hoff, Koornstra en Schuurman) Tweede Kamerleden op om namens ondernemend Nederland hun reddingsplan voor te leggen aan het kabinet. Het reddingsplan bestaat uit een Garantie-Inkomen voor Zelfstandigen. Volgens de ondernemers kan dit er voor zorgen dat de onvermijdelijke recessie niet te diep wordt.
- Techbedrijven als Google, Facebook en Amazon willen hun kantoren weer openen, maar laten de keuze om te komen aan hun personeel. Wie niet wil én thuis kan werken, hoeft dit jaar niet meer te komen.
- Kappers kunnen het beste ook een mondkapje dragen als ze vandaag hun werk oppakken. Ook de klanten zouden hun neus en mond moeten bedekken, adviseert vakbond FNV.
- Angelsaksische bedrijven grijpen de coronacrisis aan om loonoffers te vragen van hun werknemers in Nederland. Dat botst met het poldermodel. Hollandse werkgevers tornen vooralsnog vooral aan vakantiedagen. Bonden vrezen dat bedrijven ook hier steeds meer van hun werknemers vragen, onder het mom van de coronacrisis. Verontwaardiging over loonoffers wordt ook veel gedeeld op sociale media.
- Het kabinet overweegt van bedrijven omscholing te vragen bij een verlenging van de NOW-regeling. Omdat banen door de coronacrisis zullen verdwijnen, moeten werknemers worden voorbereid op ander werk. Volgens het UWV werkt één op de drie werknemers in een sector die zal krimpen door de coronacrisis.
- Op sociale media maakt men zich zorgen over Wajongers. Door corona raken ze hun baan kwijt. Binnen 12 maanden moeten ze een nieuwe baan vinden, anders raken ze garantiebedrag kwijt en dat kan wel 435 euro schelen. Maar wat als ze qua gezondheid binnen moeten blijven?

Veiligheid

- Bij bewoners van het azc in Sneek is vrijdag corona geconstateerd. Het hele azc is tot maandagavond in quarantaine. Anderhalve meter afstand is volgens betrokkenen niet vol te houden in een azc.
- Dirk Beljaarts van Koninklijke Horeca Nederland geeft aan dat er veel verwarring is over de regels voor afstand houden door leden van een gezin. Beljaarts stelt dat de horeca niet als handhaver op te gaan treden op terrassen. Ze zullen gasten dan ook niet om identiteitsbewijs vragen als zij te dicht bij elkaar zitten.
- In verschillende media komen nabestaanden van slachtoffers aan het woord over het 'coronaverlof' van 175 gedetineerden. Met name de vader van de vermoorde Kim Stoker reageert woedend.

Onderwijs

- Organisatie Ouders & Onderwijs krijgt 300 signalen over scholen die zich niet aan de richtlijnen houden.
- FNV wil dat gemeenten met één duidelijk beleid voor het ophalen en brengen van schoolkinderen komen.

Kinderopvang

- Felix Rottenberg, voorzitter van de Branchevereniging Kinderopvang, haalt in Op1 hard uit naar een deel van de basisscholen: er zijn te veel scholen die niet in overleg zijn getreden met kinderopvangorganisaties over de buitenschoolse opvang. De PO Raad is woedend over de kritiek van Rottenberg en herkent zich totaal niet in het beeld dat hij schetst. 'Iedereen werkt zich het snot voor de ogen. Krijg je dit. Waanzinnig'.
- De uitspraken van Rottenberg leiden op sociale media tot veel discussie en dat wordt veel gedeeld. 'Jammer, dat Felix Rottenberg zo'n podium krijgt voor nieuws dat onvoldoende is gecheckt.'
- Zorgoppas helpt ouders met kinderen die extra zorg nodig hebben (bijvoorbeeld kinderen met autisme of een handicap) aan een geschikte oppas. Zeven Nederlandse gemeenten betalen al mee aan de dienst, door corona is de vraag flink gegroeid. Het systeem omzeilt de tijdrovende aanvraag van financiële hulp bij de gemeente én biedt betaalbare hulp voor ouders, zegt de oprichter van Zorgoppas.

Openbaar vervoer

- OV-bedrijven worden door het kabinet gecompenseerd voor weggevallen inkomsten en extra kosten die zij maken vanwege de coronacrisis. Om welk bedrag het precies gaat, is nog onduidelijk, maar moet dit jaar vele honderden miljoenen bedragen. OV-NL bevestigt dat dinsdag een akkoord is gesloten met het kabinet. De vergoeding geldt totdat de reizigersaantallen weer een hoog niveau hebben bereikt. De precieze afspraken over de termijn en de hoogte van de vergoeding worden de komende weken uitgewerkt.

Wonen

- Jet Bussemaker (Raad van Volksgezondheid en Samenleving) vreest een stijging van het aantal daklozen als gevolg van de coronacrisis. Volgens haar moet tijdelijke bewoning van leegstaande kantoren, caravans en vakantieparken snel worden toegestaan. Dat zegt ze vanavond in tv-programma De Monitor (KRO-NCRV).

Economie en bedrijfsleven

- Schuldeisers van bedrijven beginnen de druk op te voeren. Vooral in het mkb verliezen ze hun geduld, merkt de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders. Ook de NVVK maakt zich zorgen over deurwaarders die beslag komen leggen.
- In winkelstraten was het zaterdag opnieuw erg druk. De oproep om 1,5 meter afstand te houden en om alleen naar de stad te gaan, wordt lang niet altijd opgevolgd. In sommige steden, zoals Leiden en Leeuwarden, moest worden ingegrepen. Burgemeesters zijn bezorgd. In bossen en natuurgebieden was het druk, 'maar niet té druk'.

Toerisme

- Nederlanders die op vakantie willen, vragen om zekerheid aan BZ. Ze willen weten of ze daadwerkelijk een vakantie kunnen boeken. De ANWB verwijst naar BZ en verwacht dat de 'rode' adviezen gaan veranderen.
- Corendon wil toeristen testen op corona. voordat zij op vakantie gaan. Op Twitter reageert men spottend.

- NOS meldt dat Europese ondernemers staan te springen om toeristen. De EU werkt aan een vakantieprotocol, waar volgende week meer bekend over zal zijn.

Schulden en armoede

- Schuldhelpverleners verwachten door de coronacrisis overspoeld te worden met hulpvragen. Nu al merken sommige gemeentes en schuldhelporganisaties een stijging in de hulp, maar de grote piek verwacht men pas als de steunmaatregelen van de overheid ophouden, zo blijkt uit onderzoek van de NVVK en Divosa.
- Hulporganisaties maken zich zorgen over de oplopende armoede door de coronacrisis. Zij zien de vraag naar hulp, waaronder voedselpakketten, toenemen. Eerder meldde het Nibud al dat een vijfde van de Nederlanders door de coronacrisis een inkomstenterugval ervaart. Het gaat vooral om jongeren, zelfstandigen en flexwerkers. Alle seinen staan op rood, zegt lector schulden aan de Hogeschool Utrecht Nadjia Jungmann. Steunpakketten van de overheid helpen, maar er vallen veel mensen tussen wal en schip.
- Het aantal mensen dat gebruikmaakt van de voedselbank is in het eerste kwartaal gestegen met gemiddeld 5%. Sommige voedselbanken zagen een stijging van meer dan 10 procent. In totaal maken nu 93.000 mensen gebruik van de voedselbank.

Betekenisgeving

Zorg

- GroenLinks vindt dat we niet langer afhankelijk kunnen blijven van de *goodwill* van een beperkt aantal farmaceutische multinationals en pleit voor maatregelen op nationaal en Europees niveau: 1) farmaceuten die verlenging willen aanvragen van hun monopolypositie moeten voortaan kunnen aantonen dat deze extra bescherming gerechtvaardigd is. 2) Er moet een Europees onderzoek komen voor de ontwikkeling van nieuwe medicijnen en vaccins. 3) Het moet makkelijker worden voor EU-landen om dwanglicenties in te zetten en 4) De belastingvoordelen voor farmaceutische bedrijven moeten worden afgeschaft.
- In het Erasmus MC werkt hoofd-hals-chirurg Rob Baatenburg de Jong aan een wiskundig model dat berekent hoeveel schade een patiënt oploopt door uitstel van een operatie. Deze formule is volgens hem eerlijker dan kijken naar leeftijd. Grofweg wordt er gekeken naar twee dingen: de verwachte levensduur en de kwaliteit van leven bij wel of niet behandelen. Baatenburg de Jong verwacht dat de achterstand van 5.000 operaties (bij het Erasmus MC) zeker een jaar duurt. Extra personeel inhuren, is volgens hem niet realistisch dankzij de kostenpost die het ziekenhuis heeft opgelopen doordat de poli's moesten worden gesloten.
- Bij tv-programma Op1 wordt een tweede coronagolf niet uitgesloten, gezien wijze waarop mensen zich nu lijken te gedragen. VVD-fractieleider Dijkhoff stelt dat de IC-capaciteit nooit overschreven mag worden en daar de grens te trekken. Viroloog Anne Wensing stelt dat een nieuwe golf vooral economisch schadelijk is, zelfs al kan de zorg de klap opvangen. Volgens haar hebben we het heel krap in de gezondheidszorg, krappert dan in andere landen. Ze pleit ervoor dat heel duidelijk moet worden gecommuniceerd dat maatregelen voor ieders bestwil zijn: banen, gezondheid van familieleden en waarom iedereen het beleid moet volgen.
- Ondernemers Fleur Bakker en Jaap Stelwagen, die binnenkort 1 miljoen in Nederland gemaakte mondkapjes leveren, spreken over de moeizame samenwerking met van VWS en Landelijk Consortium Hulpmiddelen.

Arbeidsmarkt

- FNV vindt het een slechte zaak dat de nu geldende 'ontslagboete' verdwijnt in het tweede NOW-steunpakket voor bedrijven. Volgens FNV zijn de regelingen juist in het leven geroepen zijn om zoveel mogelijk banen te behouden. Veel flexwerkers al de dupe geworden van de crisis en FNV vreest dat medewerkers in vaste banen hetzelfde lot wacht als de voorwaarden voor steun niet worden aangepast.
- Oppositiepartijen PvdA en SP zullen tegen het tweede noodpakket stemmen als bedrijven die met belastinggeld worden gesteund alsnog werknemers mogen ontslaan. Zij verzetten zich tegen minister Koolmees, die van plan is de huidige ontslagboete te laten vervallen.
- Ondernemers kijken reikhalzend uit naar het tweede NOW-pakket. Hans Biesheuvel (ONL) pleit voor zo min mogelijk eisen en zo veel mogelijk maatwerk, bijvoorbeeld iets extra's voor sectoren die nog niet open kunnen. De horeca heeft ook een wensenlijstje: versoepelen van de WW en compensatie van vaste lasten.
- De coronacrisis kan de arbeidsmarkt blijvend veranderen, verwachten deskundigen volgens het NRC. Volgens de ondervraagde deskundigen (Fabian Dekker van Erasmus Universiteit Rotterdam, Ton Wilthagen

van Tilburg University, Marjolein ten Hoonte van Randstad en kabinetsadviseur Hans Borstlap) neemt de ongelijkheid tussen opleidingsniveaus toe, verslechtert de positie van jongeren, verschuift het werk en moeten mensen overstappen naar een andere sector. Ook zullen de regels rond flexwerk nu echt moeten veranderen. Het artikel, met de kop 'De coronacrisis is een 'onvoorstelbare gamechanger' voor de arbeidsmarkt', wordt heel veel gedeeld op sociale media.

- Ook de column van Teun van der Keuken in de Volkskrant, waarin hij stelt dat ook na de coronacrisis de loyale werknemer nog gewoon uitgeknepen zal worden, wordt op sociale media heel veel gedeeld.
- De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) geeft aan niet te kunnen ingrijpen als werkgevers de temperatuur van hun werknemers meet, maar deze gegevens niet verwerkt. Privacyexperts zijn verontwaardigd over deze mededeling, aangezien AP eerst nog waarschuwde met hoge boetes voor werkgevers die dat zouden doen.

Economie en bedrijfsleven

- Faillissementsexpert Robert Jan Blom meent dat Nederland een chaos is op het terrein van het ondernemerschap. Hij verwacht dat in juni de werkloosheid losbarst, omdat bedrijven die steun kregen in het kader van de NOW-regeling dan weer mensen mogen ontslaan. Ook verwacht hij dat 300.000 bedrijven het niet zullen redden. Blom pleit voor een snellere schuldsanering voor ondernemers.
- Koninklijke Horeca Nederland wil dat gezinnen en huisgenoten vanaf 1 juni op een terras geen 1,5 meter afstand hoeven houden. KHN regio Fryslân wil een uitzondering op de 1,5 meterregel voor noordelijke horecabedrijven vanwege het lage aantal coronabesmettingen.
- Reisbrancheorganisatie ANVR wil een Europese versoepeling van de 1,5 meterregel bij het vervoeren van toeristen. Airlines for Europe pleit voor een uitzondering van regel aan boord van vliegtuigen.

Financieel

- Als de coronacrisis langer dan een halfjaar voortduurt, denkt bijna de helft van de bedrijven in Nederland dat niet te zullen overleven. Als de crisis een jaar duurt, vreest 60% voor het voortbestaan, blijkt uit onderzoek dat CBS met werkgeversverenigingen, EIB en KvK begin vorige maand hebben gehouden.
- Voor ongeveer 75% van de ondernemers ligt een omzetverlies door corona in het tweede kwartaal voor de hand. Kleinere bedrijven met 5 tot 20 werknemers zijn het somberst over hun toekomst. Daarvan vreest ruim een vijfde de crisis niet te overleven als die langer dan twee maanden aanhoudt. Het beeld is sinds april waarschijnlijk nog verder verslechterd, waarschuwen VNO-NCW en MKB-Nederland. Zij zien in het ingrijpende effect van de coronacrisis aanleiding voor een 'goed tweede steunpakket'.

Sport

- De Nederlandse sportbonden voor honk- en softbal (KNSBS) en cricket (KNCB) vragen de NOC*NSF om hulp. Ze vrezen voor hun toekomst als wedstrijden tot 1 september verboden zijn. Er is een grote leegloop mogelijk bij verenigingen en men vreest grote financiële problemen door het verlies aan contributie.

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
• Nederlanders overleden, besmet en/of geïsoleerd in gebieden getroffen door COVID-19 • Patiënten, medewerkers en bezoekers van ziekenhuizen • Bedrijven getroffen door gevolgen van het virus of door maatregelen • Bewoners in instellingen voor gehandicapten • Patiënten met niet-coronazorg die op een behandeling wachten • Groeiende groep economische daklozen	• Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders • Werknemers en klanten van getroffen bedrijven • Zorginstellingen en personeel • Mensen die niet meer in het ov durven te reizen • Sportbranche • Burgemeesters en Veiligheidsregio's	• Algemeen publiek • Politici